

v první stoličce byla navržena. Než tento právní názor neobstojí, neboť příslušnost jest posuzovati podle § 17 ex. ř. ve spojitosti s ustanovením § 33 ex. ř., jak bylo doličeno. Jelikož bylo tudíž o žalobě jednáno a rozhodnuto procesním soudem, jenž se ani výslovnou dohodou stran nemohl státi příslušným, trpí rozsudky obou nižších soudů zmatečností podle § 477 čís. 3 c. ř. s. a bylo proto vyhověti dovolání z důvodu zmatečností, podle prvního odstavce § 478 a § 513 c. ř. s. zrušiti rozsudky a řízení v obou stoličcích a odmítnouti žalobu.

Čís. 9678.

I pro obchodní právo platí theorie přijímací. Smlouvu jest posuzovati podle práva historických zemí, došla-li odpověď na nabídku ze Slovenska do historických zemí.

(Rozh. ze dne 22. února 1930, Rv I 886/29.)

Žalobu slovenské firmy proti pražskému družstvu o náhradu škody procesní soud první stoličce zamítl, ježto jest žalobní nárok promičen. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolatelé napadají rozsudek odvolacího soudu pro nesprávné právní posouzení věci (čís. 4 § 503 c. ř. s.), leč neprávem, neboť jest přisvědčiti právnímu názoru odvolacího soudu, že žalobní nárok jest promičen. Jak dovolatelé také ještě v dovolání zdůrazňují, neuplatňují v tomto sporu dodržení smluvních podmínek, nýbrž náhradu škody, žalovaným družstvem jim způsobené, namítají však, že přes to nenastalo promičení žalobního nároku, poněvadž ustanovení § 1489 obč. zák. tu nepřichází v úvahu, nýbrž věc jest posuzovati podle právních ustanovení platících na Slovensku, kde sporná smlouva byla uzavřena. V tom však dovolatelům nelze přisvědčiti, neboť podle souhlasného udání obou stran »byl obchod uzavřen tím, že žalující strana zodpověděla písemně dopis žalované strany ze dne 23. února 1921 a že dopis žalující strany žalované straně v Praze došel«. Podle tohoto byla smlouva uzavřena v Praze, neboť, jak vyplývá z ustanovení čl. 319 a 320 obch. zák., platí i pro obchodní právo theorie přijímací, jak již odvolací soud správně rozpoznal (srov. Krainz-Ehrenzweig, Recht der Schuldverhältnisse § 313 a Staub-Pisko Kommentar zum Handelsgesetzbuche Art. 321). Zastávají-li dovolatelé právní názor, že ustanovení čl. 321 obch. zák. platí nejen co do doby, nýbrž i co do místa uzavření smlouvy, přezírají, že ani netvrdili v řízení první stoličce, tím méně dokázali, že odevzdali svou odpověď na dopis žalované strany ze dne 23. února 1921 k odeslání na Slovensku. Z jejich tvrzení, že tento dopis byl psán na Slovensku, nelze ještě vyvozovati, že byl také odevzdán k odeslání na Slovensku

a jsou proto závěry dovolatelů z tohoto mylného předpokladu liché. K příslušnému přednesu dovolatelů teprve v odvolacím řízení nemohl odvolací soud přihlížeti jako k novotě podle § 482 odst. 2 c. ř. s. Ostatně nelze podle okolností a úmyslu stran z nich vyplývajících o tom pochybovati, že strany měly na mysli, že obchod má býti podroben právním předpisům platícím pro historické země (§ 37 obč. zák.). Právem dospěl proto odvolací soud k závěru, že žalobní nárok jest promlčen podle § 1489 obč. zák., když dovolatelé ani nenapadají jeho závěr, že promlčecí lhůta počala běžeti od 24. dubna 1922. Je-li však žalobní nárok promlčen, netřeba se zabývati ostatními vývody dovolání, týkajícími se věci samé.

Čís. 9679.

Ochrana nájemců.

Zakázanou úplatu (§ 20 zák. na ochr. náj.) může zpravidla požadovati zpět jen ten, kdo ji dal, ledaže jednal jen jako zástupce nebo zmocněnec jiného. V tomto případě vznikne nárok na vrácení pro zastoupeného.

(Rozh. ze dne 22. února 1930, Rv I 1128/29.)

Žalobce domáhal se na žalované společnosti vrácení 19.344 Kč, jakožto přeplaceného podnájemného za dobu od 1. července 1923 do 27. února 1927 a opíral svůj nárok o předpisy §§ 16 a 20 (1) zák. o ochr. náj. ze dne 26. dubna 1923, čís. 85 sb. z. a n. a zákonů pozdějších. O b a n i ž š í s o u d y vyhověly žalobě jen z polovice, zamítнувše ji co do druhé polovice pro nedostatek žalobcovy aktivní legitimace, ježto podnájemní smlouva se žalovanou byla uzavřena nejen žalobcem, nýbrž i jeho manželkou. K dovolání žalobce N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky nižších soudů v části zamítající žalobu a vrátil věc soudu první stolice, by, doplně řízení, znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Nižší soudy zamítly žalobu s druhou polovicí žalobního nároku jen proto, že podle jejich zjištění byla podnájemní smlouva se žalovanou uzavřena nejen žalobcem, nýbrž i jeho manželkou, z čehož vyvozují, že polovice podnájemného připadá na manželku, že tedy žalobce, plativ podnájemné, platil polovici za manželku, že tu jde o vnitřní poměr mezi manžely a že žalobce není oprávněn žádati podle § 20 (3) zák. o ochr. náj. vrácení celého přeplatku, nýbrž jen polovice. Mají tu patrně na mysli předpisy §§ 888 a 889 obč. zák. S tímto názorem nelze v jeho všeobecnosti souhlasiti a nutno si všimnouti žalobcova tvrzení, o němž však nebylo učiněno skutkové zjištění. Žalobce opřel — jak řečeno — žalobní nárok o předpisy §§ 16 a 20 (1) a (3) zák. ze dne 26. dubna 1923, čís. 85 sb. z. a n. a tvrdil, že jen on podnájemné platil a krámu užíval a že jeho manželka na podnájemné ničím nepřispěla, a vyvozoval